

Un exemplar

55 parale.

Acăstă foaie ese odată pe septămâna

DUMINECA

Abonamentele se facă în passagiul român No. 9-11 și la Administrația diariului Românul, iar prin districte pe la corespondenții săi sau priu postă, trimițând și prețul.

PENTRU ABONAMENTE ȘI RECLAME SE VOR ADRESA LA DOMNUL THOMA I. STOENESCU GÎRANTE ȘI ADMINISTRATOR

BUCURESCI, 11/23 Martiū, 1867.

Precumă amă prevădută-o, onorabiliști dreptaci ai Adunării, vădendu votul de blamă ce amă dată în foia noastră, fără multă vorbă, ministeriul acuale, să aștăriță a se face interpretul simțimenterii și ideielor noastre în Adunare, și prin organul reprezentantul dumnealorū, D. deputat Blaramberg, aș spusă pe față, curată și simplu, că năuă încredere în actualul cabinet.

In trei rînduri, in trei occasiuni differite, onorabiliști noștri amici politici din drépta aș ridicat vocea dumnealorū stentoriale in contra ministeriului, și de trei ori, ca și Spartani la Thermopyle, ei au cădută in față ordiniile dilei și in față urmei, aceste strimpitorii totuști așia de renumite in analele parlamentarice, ca și Thermopylele in analele historice.

Ei! dară căderea dreptacilor, ori cătă de jos de voră fi cădută ei, după ideia amicilor guvernului, este mai multă uă victoriă, ună triumf, de cătă uă învingere. Să nu-și facă illușiuni cabinetului. Neci domnul Blaramberg, neci domnul Catargiu Lascăr, neci domnul Dumitru Ghica, antea trinitate; neci domnul Boerescu, neci D. Costaforu, neci domnul Tell, a doua trinitate; neci domnul Aslan, neci D. Rosnovanu, cari, de cărău si lipsită D. Bolliac, arău si compusă a treia trinitate, nu au semănătă in desertă, nu au zidită pe nisipă, nu au predicată in pusti. Cuvintele rostită de toți D-lorū au să dea roade, și in curându vomă avea satisfacția a vedea actualul cabinet cădându sub greutatea unor acuzații multă mai grave de cătă celle ce i său facătă.

Căci, in adevăr, ce reprezintă ministeriul acuale? Cari suntă calitățile membrilor din cari este compusă? Cire suntă domnii miniștri de interne, de culte și de externe? O! nu avemă nevoie de ună responsuș. Din nefericire pentru tără, noi iști cunoșcemă in destul de bine. Anul 1848, cumă a spusă chiară D. Blaramberg, este prea aproape de noi, ca să fi uitată că căte-șă trei dumnealorū au luată parte in acea revoluție ce nu voia, neci mai multă neci mai pucină, de cătă a reci pe protectorul noștru de noi, pe pravoslavnică Russiă de correligionaria sea România, cu alte cuvinte pe cea mai bună amică a autonomiei și naționalității noastre.

Nu este ore numai partea activă, numai rolul

insemnată ce aș avută dumnealorū in menționata revoluție, îndestulă ca să ne facă, atâtă pe noi cătă și pe onorabiliști noștri amici din dreapta, a fi contra acestui minister? Nu decurge oare din acea mișcare, și perderea privilegiilor, și desființarea titulelor, și stingerea ori căruia respectu pentru acăstă viață boerescă a cărui administrație a lăsată atătea suveniri in animile administratorilor?

Ei, Dumnezeule mare! la ce va fi cugetându onorabiliști domnișii ministri actuali, deacă nu cugetă la receala, neincrederea și spaima ce a addusă o venirea dumnealorū la putere in pacinici locuitorii, mărginașii aș Bucurescilor, locuitorii căror, atât Chiseleff, cătă și reposatul Domnul Grigorie Ghica, după insușii loră mărturire, le promisese pământurile pe care astăzi n'o să le mai capete din cauza numai a actualului ministeriu?

Ce felu! puterea i-a făcută să nu vea cea ce se petrece in jurul domniei lor, revolta ce se pregătescă a isbuină, cu uă explozie care are de gind să distrugă, să dărime Statul român? Până mai este anca timpă, până vulcanul nu irrupe, retragă-se domnii Brătieni și Golescu de la ministeriu. Responsabilitatea ce iști iaă asupra, remâindu la putere, este atâtă de mare, pozițunea atâtă de delicată, in cătă numai personagie grele moralicește și physiceste, ca domnul Lascăr Catargiu și Dumitru Ghica, arău putea să o scotă la capătă.

Deacă însă persistă și ministri, cu totă neincredere ce avemă in D-vosă, atâtă noă cătă și onorabiliști noștri amici politici din dreapta, precum și bandele însăși de ministeriu, in număr și fizică, cari năvălescă la Adunare, atunci, o! atunci, noi, spălându-ne pe mâină ca Pilat din Pont, ridicămă vocea spre a vă acuza in față Europei și a posteritatei, și ne rugăm cu lăcrămă fierbinți de Domnul Lascăr Catargiu, care n'a scutit nemică din ce s'a lucrată cătă a fostă in ministeriu, și de Domnii Boerescu și Costaforu, cari au fostă onoare și cu decorațiunile prea puternicei Russiă, să puiă uă vorbă bună lângă Tarul, spre a trămitte din nouă armatele sălăi apărătorie in serviciul nostru, cumă a făcută, totuști după cererea unora d'ăi Dumnealor și la 1848, spre a ne scăpa de peirea sicură la care ne ducă guvernul acuale, și in speciale Domnul Brătianu și D. Golescu.

Mac

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe an pentru capitală	28 sfanți
pe jumătate an	14 "
pentru districte pe an	32 "
pe 6 lune	16 "
pentru străinătate	44 "

Fondator: Thoma I. Stoenescu

24 ORE ALE UNUI AMICU AL GUVERNULUI.

Să te ferescă Dumnezeu să fi vre odată amicul aluș Ministeriu in genere, său și aluș unu singură ministru in particularu! Nu aș, nu numai cum dice poetul, și albă, dar nici năpte negră.

Te culci, adormă, ună împărtătoră de depeșe te destăptă și-ți dă o depeșă. Daș ună bacășu, dupe obicei, aducătorul, o desfacă și citești cele următoare:

Domnul meu!

Amă aflată de numirea nouului Ministeriu. Sună vesel că s'a împlinită visulă mea și aluțerei, dorită de multă timpă. Amă ferma convingere că elu va face feerică terei.

Te rogă, stăruște pe lângă D. Ministrul de interne să mă facă pe mine aici Prefectu, său măcară unu poliță.

Vă seruți, mâinile și vă suntă îndatorată până la moarte.

Postulescu.

* * *

Te cam superi că te-a destăptătu, te culci, vrei să dormi, trece căteva ore și, tocmai când e se atipești, o altă depeșă. Astă-dată necăjitu, numai daș bacășu; dar depeșă trebuie s'o primești și s'o citești. O desfacă, prin urmare; de și nu cunoști nici pe sub scriitorul acestor depeșe, ca și pe alu celei dintăi, dar etă ce găsești într-énșa:

Domnul meu!

Județul totuști este entuziasmată pentru numirea nouă ministeriu. Elu are cu sine tera întregă pentru liberalismul și onestitatea celu caracteriză.

Eu amă fostă scosă din slujbă de celu l'altă ministeriu, fiind că n'amă voită se m'amestică in alegeri.

Scu că ești bună prietenă cu D. Ministrul de Interne. Intervine pe lângă densusul că se mă facă prefectu aici, și să fă sicură că, la o alegere de deputați pentru cameră, voi face să se alégă acei cari va voi guvernul.

Dacă mă vei face acesta, voi fi totuști déuna la serviciul D-le.

La vară dacă voești să facă băi, vin'o la moșia mea, care este alături cu băile cele mai bune din acestu district.

Sfeterisescu.

* * *

Suntă patru ore de dimineață. Nu mai poți se dormi. Te scoli dar, te imbraci, ceri se-ți aducă cafea și dulciată; însă, când feciorul îți aduce acestea, îți spun totuști de odată că aș veniți că-ți va Domnul cari aș întrebă dacă te-ai sculat. Unul chiar este afară și te rögă se-l primești, fiind că are se-ți spue ce-va interesantă.

Ilă inviști, ună omă pe care nu l'ai vădută in viață intră.

Cu cine amă onore a vorbi și cu ce poți servi pe Domnul? ilă intrebă.

Suntă Gheorghe Negobescu. De trei ani staă

fără slujbă pentru că amă împărtășit principiile politice ale Domnilor actuali Ministril.

— El ! și ce stricu eū că nu aī slujbă ?

— Dumnețe ești prietenu cu Domnul Ministeru, și poți se'l faci să mă facă vre unu Comisarū, vre unu judecătoru său altu ceva.

— Cum o se facu se-ți dea Dumitale slujbă, cându n'amă nici eū ? Cu tōte acestea, voiū intreba pe Domnul Ministeru se vedem de ce te-a scosu; dacă vei fi scosu pe nedreptu și pentru singurul motivu de idei politice, voiū ruga pe D. Ministeru se-ți dea postul.

— Nu, Domnule ! Trebuie se impui Domnului Ministeru se mă pue în slujbă; căci, altu felu, mă vei aduce la disperare ? Mă vei aduce la disperare, adaose elu plecându.

* * *

O sumă de aceştia vinu mereu până ești din casă pentru vr'o trebuință.

Dar socotești că scapi numai cu atată ?

Pe ulițe nu faci două pași și etă că te opreste altul, unu omu care mirösă a vinu cătu de colo și pe care nu'l cunoști, nu l'ai vădutu nici odată.

— Bună dico, Domnule, iști dice elu !

— Multămim.

— Șci ? eū suntu Năstase Petrache !

— Să fil sănătosu ! Dar ce voestă ?

— Eū amu aplaudatul la Cameră cându s'a datu votu de blam Ministerului trecutu.

— E ! șapoai ?

— Șciu că ești prietenu cu D. Ministeru; și-i să mă pue în slujbă. Eū nu voescu să mă facă nici Prefectu de poliția, nici directoru, ci vr'unu comisarū său chiar și vr'unu sub-comisarū.

Acăsta ti se intemplă totă dico.

* * *

Séra te duci la *Fialkowski* său la teatru. Aci înțelnișt o glotă de provinciali, veniți cu ocasiunea schimbării ministrilor. Toti te salută cu respectu și te invită se te trateze cu ceva. De și refuzi, dar totu nu poți scăpa de ei : unul iști spune că Prefectul din districtul său este unu satrapu, altul că judecătoria merse reu de totu, alu treilea că toți sub-prefecții suntu niște hoți, și, sfîrșește, rugându-te a mijloci pe lêngă D-nii Ministeri ai numi pe ei în locu !

Dacă unorū amici ai Ministrilor li se intemplă atâta lucruri în 24 de ore, dar Ministrilor ce trebuie se li se intempele ?

EU.

PARCHETULU ȘI TROMPETTA.

Mulțumită legii pentru organizarea judecătorescă, avemă astă-di unu parchetu complectu, unu parchetu căruia nu-l lipsește nemicu.

Avenu, gloriă Ceiului, procurorii de toată măna, de toată categoria, de toată provenanța.

Procurorii cu titule și fără titule, cu experiență și fără experiență, cu practică și fără practică, cu teoria și fără teoria, cu inteligență și fără inteligență.

Avenu procurorii generali, primii procurorii, procurorii de secțiune, și Dumnețeū mai scie câte soiuri de procurori?

Ce face insă onorabilele parchetă, său, mai bine, ce facu toți acești domnii procurorii ?

Care este missiunea dumnealorū ?

Subu guvernul cădutu, subu Cesarele de contrabanda numită Alexandru Ion, scimă că speciale domniei loru insărcinare era de a inventa accusațiumi in contra bieților jurnaliști.

Nec unu argumentu, nec uă deducțiune, fiă chiaru ori cătu de pucinu verissimili, nu erau neglijate de domnii procurorii, cari, cu verva domniei loru obincuită reușește în totu de-una a convinge pe magistrați că, jurnalul cutare său cutare, aū făcutu *appellu la nesupunere către guvernă, și a indemnătu pe cetățianii la resculare și la ură în contra autorității*, frase stereotype în a căroru veracitate nu credeau neci insuși acei cari le intrebuiște.

Astădi insă, vigilința caracteristică a parchetului, vigilința cării guvernele trecute nău lipsită a-i aduce omagiele sale, bine meritate, o mărturisimă, astădi vigilința parchetului a adormită.

De căte-va septembrie, în presa română, se petrece unu scandalu, la vedere căruia insuși ființele celor mai cynice, cele mai impudință, iști ascundu față. Este vorba de tablouri revoltagorie ce le face *Trompetta*, de scrierile săle pline de unu devergundagi fără frêne, fără vîlă. Nu e terminu, nu e comparațiu, fiă ori cătu de oribile de nerușinare, de cari să nu useze redactorele acestel foî nenorocite.

Să nu se incele insă onorabilele parchetă. Noi nu ceremă articolul *Trompettei*, noi nu-l punemă în relief din punctul de vedere altu opiniunilor politice. Nu ! Suntemă pentru deplina libertate a pressă. Nu noi vomu cere, nu noi vom stârui a se pune hotare liberei cuvențării, liberei espressioni a cugetărilor. Dară, precătu amă susținută și susținemă acăstă libertate, pe atâtă ne revoltămă cându vedemă atacurile ce se facu moralită publice.

Da; *Trompetta* a ajunsu, în aceste dille din urmă, uă panoramă immundă care îngrozeste pe nefericitul care are curiositatea de a-și arunca ochi pe densa. Acăsta nu va să dică libertate de pressă. Acăsta este desfrinare, este crimă de les-moralitate.

Ce facu dară domnii procurorii ?

Cu ce se occupă dumnealorū, aparatori ai societății,

dumnealorū cari vorbiau în numele ei, ori de căte ora verba să accuse unu diariu pentru opinioare politice ce a emmisu. E adeverată că mai totu personalul din care se compune parchetul, afară de pucin esceptiuni, este același ca și subu guvernul anterior lui t1 Februarie. Este adeverată că onorabilii domnii procurorii și-ai făcutu primele arme intr'uă athmoferă de uă cuvânta forte equivocă; dară acăsta nu e unu cuvântu care să poată justifica nepăsarea ce o arătu, pucinul interesu ce pörtă moralită publice.

Socotimă deci că, deaca domnii procurorii nu sciu, nu înțelegu cum trebuie să și facă datoria, d. ministru de justiția și datoru să îchiame la împlinirea missiunii dumnealorū, să-i indemne a fi mai pacinu scrupulosu și susceptibil cându e vorba de politică, și mai vigilințu cându e vorba de a apăra de attacuri moralea publică.

In țările cele mai libere, accolă unde libertatea este bine înțelisă și bine garantată, assemenea scandaluri suntu în totu-de una urmărite și pedepsite. De ce ore noi să fimă mai tolerantă ?

Lică

RIDENDO DICERE VERUM, QUID VETAT?

I.

In aceste momente, cându domnia voastră, cinstiți boieri, vă cercați a pune erăști în cestiune total, în România, afară de Tronu, — negreșită, fiindu-vă frică să nu vă pună poporul Română pe unu tron ca al lui Doja, și să nu vă pună pe capu o corona ca a lui Doja (vedi Ateneul Română No. 6 și 7;) — în acest timpu, dicem, cinstiți boieri, fie-ne și nouă permisă a ne pune și noi, nouă înșine — cestiunea : de suntem noi folositorii libertății și moralei, măcar pre atita cătu nu sunt boieri și beizadelile boieră și neboieră ?

In adeveru, diarele, sau presă umoristică, caricaturele politice, au luat la noi în teră, de căt-va timpu, unu sboru, pe care, cu voiea domniei vostre, cinstiți boieri, nimine nu'l pote tăgagu, — și aū făcutu, — erăști, cu voiea fără voiea dumneavostre, — mult bine și moralei, și libertăței, ba chiar și boierimei, — căci aū popularișat-o, — mă rog dumneavostre, — aū aretat'o la lume cum este cu șlicu, cu mesi, cu cipicile și cavăriile ei: cum este, cum a lăsat'o dumneideu sănțul și mila celor trei Sultani cari ne incunjoră, și cărora boierimea noastră, un ceas n'a pregetat ale servi cu credinția și zelul.

Hei ! cinstiți boieri ! vă uităsemu. Inse cine vă e de vînă dacă erăști vătă datu în peticu ! Peticu pentru peticu..... O să ne dămă și noi erăști în peticu ; și o să punemă și noi peticul nostru peste al vostru până vom face scară la ceru, până vom obosi. Să vedem insă care va obosi mai curindu : voi făcându la rele, stricându la scoli, asuprindu poporul, reviindu la Regulamentu, făcând la temenele streinilor, sau noi, riindu-vă, satirindu-vă ? Inse ni se bate sferecul de la urechia stîngă. Semnă reu. O se sim învinși în lupta aceasta decătră D-vostre, cinstiți boieri. Dați-ne biruinți insă ca acele în contra scelelor și a libertăței, și vă promitem că vă duceți pe producă. Cu atit mai reu pentru D-yostre.

Aleluia ! dice-vom.

II.

In dilele noastre caricatura politică și socială, a strebătut atit de bine în moravuri, încătu nu este o singură capitală, care să nu numere unul sau mai multe diare satirice, de pruba *Ghimpelui* nostru. Milanezii aū pe *Uomo di Pietra*, Francesii pre *Charivari*; Turinesi pre *il Fieschietto*; Berlinesi pre *Kladeradastch*; Englezii aū pre *Punch*.

Caricatura, dice D. Charles Blanc, este o armă teribilă, nu inse deloișală prin sine insuși; căci ea, dacă rediculisază real, este pentru a popri facerea reului; dacă întrece ținta, este pentru a ne face să o ajungem; ea qice prea multu, numai pentru a ne face să dicem desul. — Caricatura este oglinda ce mărește trăsurele omului și face defectele mai vederate. Caricatura, adăuge D. Hector Pessard, este arma celu slabu, este carnea populu care încă nu stie ceti; este diarul acelor clase ce nu stiu citi sau nu pot încă avea un diar. — O prosenie să dice, o gogomănie să face; caricatura pune măna pe densa și, cu ascuțitul virfui al penei sale, o bate la stilp. Effectul produs pe dată, este nemărginitu. — Populul prinde idea, el nu remâne nepăsătoru; dintr-o singură ochire el înțelege și pe dată se declară pentru sau contra artistului. Caricatura, mult mai bine decăt ar face un articul de diară sau o carte, dă ideilor un corp și patimilor nehotărîte o țintă. Populul sufere, gome, să întărită, inse nu stie pe ce să și descarce mănia sa. Penelul artistului de caricaturi, pena humoristului să însarcinează dăi ficsa băgarea de seamă asupra cutărui punctu; — a îndrepta pedepsa asupra cutărui sau cutărui capu. —

III.

Cu deosebire istoria caricaturei politice, este strinsu legată cu istoria popoarelor. Pe cându boierii și neguitorii scriu cării sau redactează gazete, poporul arată prin caricaturi, durerile, bucuriile, speranțele și mâniile sale, cam stîngaciu, cam brutalu, insă pune puncturile pe i, *binișor*.

Caricatura este mijlocul cel mai puternic de a discredită, în spiritul poporului, pre guvernele cele rele. Ea este pedeapsa cea mai aspră ce să pote da nedreptății sau înjosește lor. Ea le face mai mult decăt scărboșe. Ea le face și îi dispune. De aceea despota să tem de densa și o privighiză. Caricaturista și umoristul nu sunt alta de cătu adeveratul comedient al scenei po-

litice, cării bat, dar bat ! cu bice de focu, patimile și vițile. De căte ori, admirabilele croquiuri a le lui *Philippon*, *Daumier*, *Travies*, *Grandville*, *Decamps*, și ale altora nău adus însoțit omenilor de Statu, facându să se scarpine la ceașa dile întregi...

IV

Caricatura jocă un mare rolă în Anglia.

Sigura stăvila ce i să pune este: *dreptul de a dice implică pe acel de a contradice*. Englezii facă caricaturi într-un mod picant, adincu tătoru. Si despre aceea guvernul nu să teme de nimicu. El lasă cetătenilor deplină libertate. Acolo caricatura este nemilosivă pentru personalele cele mai importante a le statul, înse de 'ndată ce ea are a pune în scenă guvernul personificat, adepă de rege sau regina, ea reprezentă cu credinția trăsăturile lor și veritatea figurelor regești, mărturisind respectul artistului pentru respectul însuși al autorităței. Dupe aceea înse dă cel mai singeros resbel epigramică tutelor funcționarilor Statului

V

Numai atunci e periculosă caricatura, când nu loveste dreptu. Inse cându a pus degetul pe rană, atuncea interpretă nemulțumirele populare și dă idei mult mai bune decăt or care diar seriosu. Anul 1787, a datu, în specia aceasta, în Franța, un superb desenul satiric intitulat *Adunarea notabililor*, adepă a boierilor frântuzesci. — Ministrul Calonne, (unu felu de Lăpușneanu său Kogălniceanu al nostru), îmbrăcatu în bucătar alu curții și armată cu un cuțit uriaș, harangă un întregu popor de păsări, care figurează pre nobili. — In legendă de desutu, să cetește: Calonne; *scumpii mei administrații, văma dumat pentru a săi, cu care sosu doriți a fi măncat*? Notabilii : *Dar noi nu vrem să simă măncatice de cum!* — Calonne, cu severitate : *Ești din cestei*.

Din nenorocire, această caricatura este tristă și credinciosă reproducere nu a sörtei clasei boerești, ci a sörtei poporului, a scărlei, a învățătorilor, pe cari boieri și ministrilior, mi-ți adună și mi-ți intrébă cu ce sosu vor aî mânca ! Si apoi când li se respunde că poporul nu vra așă abdică libertatea, că copiii vor să învețe carte; că dascăli vor să dea prelegeri și gratisi, lăsă strigă că aă ești din cestiune, că sunt roșii, revoluționari... returnători, etc. etc. Cu alte cuvinte, numai sosul se schimbă, dar bucătarul sunt aceiași. Bunără D. B... te măncă cu sos de tocsin; D. D. G. cu sos de cipici; D. S... cu sos de..... înse ce să mai numim sosul D-sale... D-sa are miil de sosuri în globosă (ou cetiți glodăsa) D-sale burtă; D. Pasc., te măncă cu sos de a babak. Beizade Costake, înse ne tórnă pe totu la *tingire*. Înse totu ca toții, dar D. B...K., numai de căt se umple cu *fistici*....

VI

Inse giuma la oparte. Omenii cei mai mari ai tuturor popoarelor, aș tremurăt de naintea nemărginilei puterii a caricaturi. Incepând cu Ministrul Richelieu, și terminindu cu imператорul Napoleon I, (pentru ca se nu ne ducem mai departe), nimeni, nici unul n'a scăpat de urzicăriile ei. — Piticii noștri, măcar intru aceasta său asemănăt cu omenii cei mari: ei au împărtășit sora lor. Caricaturiști și umoristi români i-au tratat după meritul... Si apoi urna a dovedită, că cu tōte requisitorile și pușcările domnilor sale, caricatura și umorismul sunt neperitore, cu deosebire în secolul acesta, unde vîntul bate a libertate și relele de urăcatu sunt atit de multe !...

Lăsându la oparte individii, și venindu la guverne, dicem, înpreună cu toții amicii luminei, că o cărmuire tare de incredere și iubirea poporului, n'are a se teme de picăturiile umoristului, sau de urdăriile caricaturistului. Un guvern tare și popularu, întrunește în sine totu vrednicia unei națiuni. Si făcând lucruri mari, n'are a să sfă de sarcasme caricaturei.

— La triumful marelui general Roman, Paul-Emiliu, glumești ce să ţină de apură și cari să pregătești a invetătorii cu bufonăriile lor Perseu, investită cu purpură, glumești remaseră multă în față unei așa grandori. Dar înalte, grandorea essistă !... Unde-i la noi ? In cici ? in ișlii ? in bură sau sosu ?

Pôte că numai o glorie, o mărire ca a lui Paul-Emiliu ar mai pute amorti pana caricaturistului și umoristului; pôte că numai acest fenomen, ne'ar face să renunțăm de a areta adevărul subu vélul glumei, intocmai ca acei profesori plăcuți, cari dau copiilor cofeturi pentru ai incuragia în primele lor studii. Altminatre: *Ridendo dicere verum quid vetat?* este devisa noastră. Si până când D-nul B.... (cetiți brăscă), să se umflă căt un boiu, până când D. S... va fi neamicul luminei în teră sa, până când D. P... va fi tot al babaki, până când D. I... va fi angloman, mai mult de căt romanu; până când umbra defectului D-lui I. Gh. se va vedea și 'n sōre, după ce aă intunecat pămîntul românescu; în fine, până când boierii vor fi boieri, ciocoi lingă

Cându ești frumosă ca o regină,
Si cu privirea pe totu uimeti;
Cându totu în lume ti se închină,
Elviro, spune-mi, ce mai dorești?

Cându între rose și vioarele
Ca crinul mândru tu strălucești;
Cându ești iubită înimei mele,
Elviro, spune mi, ce mai dorești?

Cându a ta frunte nu e ncreșită
De supărare, de griji lumestă;
Cându la plăcere totul te 'nvită,
Elviro, spune mi, ce mai dorești?

ICH.

LA PARIS CU ORI CE PRETU!

IV

Erăști Princesă.

Dómna N. purta o rochie roșie cu vârghi negre, scurtă în cătu se vedea nu numai botinele, dar și fusete și ciorapii. Într-o mână ducea călușia din nou cumpărată în Paris, eră cu cei-l-altă ducea umbreluță ce o apără de bura de plojă ce cade mai în totă diilele în capitala Franției și care în acea di era în abondanță.

Astfel cocóna, Flecărescu și copii, strebătendu *rue Rivoli*, trecură prin *Palais Royal*, intrără la restaurantele *Provençaux*, și se aşedară la una din mesele gôle-

— Să regulești un prinz, pentru Dómna Princesă, disse Flecărescu unui garson; să fie însă unu prinz splendidu!

Garsonul se uită lungă la Cocóna Vărvara cu unu aeru îndoiosu, pare că ar fi dispu:

— Nu are aerul de a fi princesă; dar fiind că o voește, fiă, ești nu perză nimic; pôte chiar că căstigă!

Apoi intorcându-se către Flecărescu, ilu întrebă ce comandă. Elu ceru opinionea Dómnei Princese.

— Nisice ciorbă de borsu și curcanu cu vardă, respunse ea.

— Dar nu se găstește astfel de bucate pe aici, îi observă Flecărescu.

— Ce felu? nu se găstește borsu și varză acră în Paris! Atunci de ce se mai numește Căpitala lumii civilitate? Si ce felu de bucate are, mă rog?

— Are, Dómna princesă, supe forte bune, bulionă, rată cu măslini și angimoft spaniolu.

— Să ne dea, dar, ce găsești Dumneata mai bunu, ca unul care cunoști gustul tuturor acestor măncări. Ordona Dumneata prinzul.

— Dar vin? ce felu de vin voește Dómna? întrebă Flecărescu.

— De care este mai buna!

Garsonul găti, după comanda lui Flecărescu, o măsă din cele mai splendide, unde nu lipsea nică bordoul, nică sămpania, nimic, în fine!

O dată în viață sa mânca bine, prea bine pôte Cocóna Vărvara, fica lui Chir Sfetecu, întîiu abagiu și mai pe urmă arendașu, și astă dată femeia unu judecător!

Dupe ce se seculară de la masă, ceru contul. Cătu îi fuse însă de mare mirarea când ilu adusel! Era de 240 franci. O masă care se cocte 240 franci, pe românește 20 galbeni și opt leu, nu nu numai că nu vădu se în viață ei, dar încă nu audise se se fi plătitu.

Se supără în fundul suffetului seu, dar nu voi se o arete ca ce nu și facă vr'o opinie rea de dânsa domnul Flecărescu.

Plăti, dar, și plecară.

Se duseră mai întîiu la teatru la *Chatelet* unde se juca o farsă *Cendrillon*. Acilea petreceră și copii, și Cocóna, și Flecărescu.

Nu înțeleseră, ce e drept, moralitatea piesei, dar y văduri castelul aerului, basmaoa canticăre ca o orchestră, ploia de foc și de aur, grădina zinelor — Ah! grădina zinelor, ce frumosu lucru este! — regina sôrelui, pantoful fermecat și o mulțime de lucruri care farmecă ochii copilor, și de multe ori și pe aîmenilor mari.

Acăstă reprezentăriune, ce e drept, nu costă așa mult pe cocóna Vărvara, numai vr'o 24 franci.

După ce se termină reprezentăriunea, se duseră acasă. Flecărescu însă propuse cocónei se culce copii și se mărgă se vădă *Mabilul* seu *Closerie des lillas*.

Cocóna consimți și, dupe ce-și adormi copii, plecă la celu din urmă stabilimentu, ca unul ce procură mai multă încântare ochilor și mai multă sensație simțurilor.

La 12 erau acolo.

Decc dile cocóna Varvara o duse într-o assemenea petrecere. A decea di scria bărbatului seu următoarea epistolă:

15 Septembre 186.....

Mon cher ami!

Petrecu forte bine în Paris; dar aci e scump; prea scump, mai scump decât la noi. Un prind costă aici 240 franci o plimbare la o grădină costă 300 de franci. Cum văd de când am plecatu din București și de cându stați aici am cheltuitu mai toți banii. Trimitem cu cea dintefu ocasiune măcar 200 galbeni; cătu de curându

însă, căci, aci ce mai am abia potu se-mi ajungă păna se-mi trimiți pe cei cari îi ceră.

Suntu de ce de căndu amu fostu, pentru prima ore, la cea dintei grădină din Paris, *Closerie des lillas*. Când amu intrat în insa și amu coborit cele dintei trepte a le scării mi s'a părut că mă uită pe gura infernului, unde vădii mii de demoni dansând în jocu forte schimonositi, dar cadentat și plinu de grătie. Cu tôte astea, dupe ce am intrat în năuntru, — nu singură, ci cu unu amicu care s'a pusă la serviciul meu ca patriotu și ca omu onestu, despre care n'a avutu ocasiune se-ți vorbescu păna acum, — cum amu intrat, dar cu D. Flecărescu înăuntru, lucrurile sa'u schimbat.

In fundul sălei, unde dansau, este o grădină forte pitorescă și aranjată cu unu gustu de totă frumusețea. Intr-însa suntu miil de mese, în jurul căroru stați diferite clase de omeni de totă vîrstele și de totă naționalitate.

Am întâlnită aci și o mulțime de compatriotii de aî nostrii, care sunt veniți în Paris se studiese și cari, într-adevăr, când voru veni în teră sunt sicură că voru aduce acolo sciinta cum se jocă *cancanul*, unu fel de jocu ce se jocă aci cu mare succesu, cum se bea bere și viu, cum se formedă și cum se esprimă în limba Giulii cătu mai frumosu alu acestei grădine.

Copii sunt bine și dormu în totă serile.

Nu uita de bani și mi-ți trimite cătu se pôte de iute; decă se pôte prin telegrafu.

Vărvara N.....

* * *

Peste 16 dile cocóna Vărvara priimeste următoarea scrisoare de la bărbatul seu ca respuns la cea de sus

2 Octombrie 186...

Vărvaro dragă,

AI înebunitu! Cheltuiește cine-va în două septămâni 400 de galbeni?

Așa imi trebuie dacă mă iau dupe capul femeescu! Nu poti se-ți mai trimiți nici o para, fiind că nu am de unde.

Așa că procesul al doilea ce amu făcutu se căstige unu arendașu, care-mi a datu 300 de galbeni, Curtea de Casătune a casatii sentină și, trimițându-se la altă curte, acela l-a judecat în defavorul aceluia care-mi a dat banii. Elu s'a supărăt, m'a denunțat Ministerului de justiță, care fi este amicu, și m'a scosu.

Etă-mă acum pe drumuri, dupe urma ta.

Plăcă îndată și vin'o în București, dacă nu voești se rămâi pentru totu déuna p'acolă prin Paris și se-ți putredescă ósele prin închisorile de datorie.

Prin telegrafu îi trimiți la banchierul H... 50 de galbeni pentru drumuri.

Te aștepți în săptămâna viitoră.

N...

Cum priimi acăstă scrisoare, cocóna, care se îndulcise de Paris, ne mai având nici o speranță ca se mai remâne, se duse la banchieru, luă banii și începu să se gătescă de plecare.

Dar avea o sumă de datorii. Luase de la mai multe prăvălii marfă, unde la unu plătise jumătate și la altii niște de cum. Dupe aceste targueli era datore mai bine de 180 galbeni și la otelieru vr'o 40; prin urmare cu 50 galbeni ce-i trimitea bărbatul și vr'o 30 ce mai avea, nu numai că nu putea se plătescă neguțătorilor, dar era în imposibilitate de a plăti și otelul; căci acesti banii abia nu putea ajunge pentru drumuri, dupe cum ea era învățată se trăca de Princesă.

Trimise, dar, într-o di o ladă cu lucrurile cele mai scumpe p'rin unu comisioneru, în alta altele, păna într-o di, ne mai remând nici în casă de căt un geamantanu golu, plecară la masă, încindu camerile, și de la masă se duseră la gara drumului de feru unde se îmbarcă pentru București.

Cum sosi în București, se despărți de bărbatul seu, din care causă sermanu!, fiind că o iubea multu, și cădă într-o di dambla și muri.

Flecărescu, intorcându-se din Paris și elu cu căteva dile în urma morții bărbatului, s'a insurătu cu dânsa și a scăpat de săracie. Cu tôte astea totu nu s'a lăsat obiciul de a se pane în trăsurile cunoscuților, de a măncă în socotela altora pe la birturi și de a purta hainele unuia și altuia.

MOI

FAPTE DIVERSE

I

Unu nou metodă de abuzu, forte ingeniosu, ni se spunea dilele trecute că s'a inventat, nu scim pe ce timpu.

Unu locoteninte, care avea vechimea de a se face capitan, viindu într-o di la un oficeru, amicu de a proprioii ministrului de resbelu, se plingea că e nedreptățit.

— Este atâtă de drăptă pingerea Dumitale, și disce oficerul favorit, încătă mă pocu prinde cu Dumneata că, te va face numai de cătu, și dacă te va face în curîndu capitanu, se-mi dai 160; galbeni éru la din contra se-ți dai eștă acăstă sumă.

Locotenintele se făcu în data capitanu.

II

Timpul, jurnalul ce se publică în Galați, spune într-unul din numerile săle, că s'ară fi călcătui biuro-ul postale din Bărladu și s'au furat 4500 galbeni; înse furii s'au descoperit în data! Ei sunta două streini, unu ampliatu alu același biuro postal și unu oficeru.

Acăstă faptă vine la timpu spre a protesta cu toți ampliații români, de la poste și telegrafe, contra stolului de ampliații streini ce se află între dânsii și care a inundat teră.

III

— Deacă aru veni diua de mâne mai curindu dicea uă doamnă — diu lumea mare, — cu multă impaciție.

— Si pentru ce, mă rog, doamnă? o'ntreba ore cine.

— Pentru ce? E! dumneadeul meu! nemicu mai simplu. Maină mă impărtășescu cu săntele taine, și de aici păna maine nu potu să-mi vărsu focul asupra ministerului actual. Uă-dată impărtășită, potu să inventez totu ce mă plăcea, și mai cu seamă asupra domnului ministru de Interne.

O tempora! o mores!

IV

Citimă în *România* de la 5 ale corentei următorul anunțu:

„De sgomotul ce s'a urmatu săse săptămâni în casa mea, m'amă măntuitu prin Domnul Nuham Dascălul, doctoru prin înaltă sciință.“ Ioan Popescu

Sciamu că suntu doctori pentru totu felurite de bôle, numai pentru sgomote însă nu sciamu păna acum că se affă!

Recomandamă, dar, acelora care aă sgomote despre casa lor și sgomotoșilor din Adunare, pe D. Nuham Dascalul.

DIN PARTEA ADMINISTRAȚIUNI.

D. Colonelu Crăsnaru, a căru epistolă amu publicat-o în numerul precedente alu foaiei noastre, venindu la redacțione a refuitu datoria sea, declarându însă că nu datorază nemicu administrații, de ore-ce priimisse *Ghimpele*, credând că i se trămite de unul din fostii collaboratori ai lui Nichipere, de la care are a priimi ore-care sumă de banii. Căt pentru epistola publicată, de și esită din casa dumnealui, după toate probabilitățile, a mărturit că trebuie să fiă neapăratu fapta unu *farsor*, ce-și permite a scrie în numele seu nesce necuviințe cu totul blamabili, de ore-ce neci insuși *scriptura* nu este propriă a dumisale.

Administratiunea.

TEATRUL CEL MARE.

Vineri, 17 Martiu.

Dómna Fani, vechia năstră artistă dramatică, va da în beneficiul seu piesă: *Lucreția Borgia*.

Credemă de prisosu a mai recomanda publicului, atâtă acăstă teribilă drama a lui Victor Hugo, cătu și pe artistă năstră care, pe lângă creaționile din *Maria Tudor*, *Şepte Infanți ai Lary*, *Angerul Mortii* și o mulțime altele cari nu ne vine acumă în minte, a mai creatu și pe acestă.

Invitatu, dar, publicul capitalei se vie se-și facă datoria către beneficenta și s'o admire și în acest rol ca în totu ce a jucat păna acumă.

CĂTRE D-NII ABONATI AI GHIMPELUI

Prin aceste liniu viu a cere scuse abonaților pentru neregularitatea eșirei *Ghimpelui*. Causa nu sunt ești ci D. A. Coceanovski, desemnatul acesta diariu, care din bălă, a fost nevoit să neglijeze gătirea desemnului la timpu.

Ești, din parte'mi, voi pune totu mijlocele mele posibile spre a putea satisface pe viitoru acăstă înțărđiere, care nu este de cătu defavorul meu propriu. Cu acăstă ocasiune mai facă din nou apel la indulgența și amabilitatea D-vosă, amă veni în ajutoru, ca tot d'aura, pentru susținerea *Ghimpelui*, prin facere de abonați, singura subvenționă a acestu diariu.

Am făcutu totulu spre a putea trăi păna acumă acestu diariu care a trecutu prin mai multe loviri de la guvernele trecute, și care nevoită s'a schimbată de mai multe ori titlul.

Thoma I. Stoenescu.

Proprietarul „Ghimpelui”

TYPOGRAPHIA NATIONALE

TOCSINULU.

Nu scimă dacă d. Blaremburg a înțelesă astă-felă tocisinul din Ministeru. D-lui î se pare ciumă, dar poporului **MUMĂ**.....

LIMBA. (Urmare)

Președinte - Nu ai cuvântul!

Deputatul - Voii fi scurt!

Președinte - La șoase!

Oratorul subtil.

Limb-a lui N. Ionescu.

Mijlocu de a se afla puterea spiritului oratorilor.